

Versek és zenék

Ha *Joan Baez* és *Judy Collins* nevét kiejtjük, akkor asszociációink közé elsőként tolaakszik az, hogy folkenzenétől ihletett muzsikusok mindketten, ilyen vagy olyan módon a politika napi dolgaiban is állást foglaló emberek. És az is eszünkbe jut, hogy Baez és Collins olyan énekesnők, akik gyakran és örömmel énekelnek nem kifejezetten a pop-rock szabályai szerint íródott eredeti verseket is mezenésítve.

Nálunk is voltak és vannak ilyen kezdeményezések, elsősorban a szintén folkból kiinduló társulatok — például a *Kormorán*, *Muszty*—*Dobai*, *Dinnyés József*... Külön említendő a *Cseh Tamás*—*Bereményi Géza* alkotópáros, amely azonban egyéb sajátosságai miatt is egyedi színfolt a palettán.

A szigorúan körülhatárolt pop-rockban viszont a kezdetektől fogva úttörő munkát végez a *Fonográf* legénysége... Csináltak nagy sikerű verslemezeket klasszikus költők műveit mezenésítve *Koncz Zsuzsával*, és kortárs poéták írásainak fölhasználásával *Halász Judittal*, a gyermekek részére.

Elképzelhető, hogy ezen az úton megvalósítható annak a szorosabb munkakapcsolatnak a megteremtése, amely még színvonalasabb művészi alkotások létrehozásához vezethet. Halász Judit nemrégiben megjelent új nagylemezén, amely *Szörényi Szabolcs* és *Bródy János* immáron „klasszikussá” előlépett dala után a *Mákosrétes* címet kapta, a versek szerzői között a középnemzedék olyan költői szerepelnek, mint *Eörsi István* — műve a groteszkul morbid *Szigetországi tragédia* —, *Szepesi Attila*, *Veress Miklós* — *Kalózdal az almászszőről* című versének egyszerre „gyerekes” szemlélete, gondolatrendezése és fölnöttes gazdagsága a jó muzsikkal párosulva biztos sikerszámmá avatja —, továbbá *Horgas Béla* és *Agh István*. Melleztük ott vannak a leggyakrabban „foglalkoztatott” költők, akiknek verseit fűjják a gyerekek: *Weöres Sándor* és *Zelk Zoltán*. Tünelményes verseikre — ha nem tetszik tisztelatlenségnek — méltó slágerzenét írt *Móricz Mihály* (*Móricz*—*Weöres*: *Vöröshajú lányok*), *Szörényi Szabolcs*, aki ennek a lemezeknek, szerintem zeneszerzői meglepetése (*Szörényi Sz.*—

Zelk Z.: *Ákom-bákom*) és *Bródy János* (*Bródy*—*Zelk*: *Csöngéi népdal*). Közülük egészen remekre sikerült a délszláv népzenei motívumokat alkalmazó, táncra való *Ákom-bákom*.

Néhányszori meghallgatás után annyira egybeötvozódik a muzsika és a vers, hogy később, alig tudjuk a verseket más zenével vagy zene nélkül elképzelni. Így vagyunk a lemez legszébb dalával, amelyet a lemezen szereplő másik zenét szolgáltató zenekar, a *Bojtorján* két tagja komponált — *Pomázi Zoltán* és *Vörös Andor* — *Erdélyi József* verse, az *Ibolyalevélre*.

Halász Judit érett előadóművészként, nagy átéléssel és beleéreztető képességgel tudja egybefogni a zenét és a verset. Líraiban és groteszk humorral szólal meg, érzi és érezteti a hangulatok változásait, s a közreműködő gyerekekkel erős kontaktusban megteremti az egész lemez jó atmoszféráját. Amit a dalok közé ügyesen elhelyezett mondókák is biztosítanak. Eddig is nélkülözhetetlenek voltak a Halász Judit előadásában megismert versek, dalok minden gyermekek családban. A *Mákosrétes* után ez a helyzet bizonyára nem változik.

Ez a „stabil” siker remélhetően egyre több művészt ráébreszt arra, hogy nem öncélú népszerűsítés, hanem szinte elkerülhetetlen kommunikációs lépcső, ha szövetkeznek a pop-rock műfaj művészeivel ilyen lemezek és más jellegű alkotások közös létrehozására. Nem lehet kellemetlen a találkozás egyetlen költőnek sem, különösen a fiatalabaknak, akik maguk is a beat korszakában nőttek föl, anyanyelvi szinten beszélik és ismerik a rockot és esetleg még küzdenek a megjelenés nehézségeivel.

Nem az úgynevezett autonóm és nem autonóm művészetek közötti szakadékot kell mélyíteni, hanem minden lehetséges eszközzel arra kell törekedni, hogy a mostani rés szűküljön. Halász Judit lemeze kiválóan alkalmas erre is.